

Els papers, Arizona i Espanya

Hi ha països com Gran Bretanya o els Estats Units, hereus directes o indirectes d'algunes llibertats medievals anteriors a l'invent de la impremta, on la idea d'obligar els ciutadans a portar un carnet d'identitat és com a mínim discutible: als EUA, el ciutadà s'identifica com pot o com vol, però no amb un document universal i obligatori proveït per l'estat. El gest, per a nosaltres tan comú i tan habitual, del policia o funcionari que demana el DNI, que l'exigeix com a requisit en qualsevol moment o circumstància, resulta, per als nord-americans, una interferència impròpia sobre l'autonomia dels ciutadans d'un país lliure. Vostès han vist sovint a les pel·lícules l'home o la dona, o parella, que arriben a l'hotel, diuen un nom qualsevol, i ningú no els demana que el confirmen amb un document. És una tradició secular, una teoria política, un valor ètic, o el que vostès voldran, que els europeus no britànics ens mirem com un residu antic però escassament pràctic. Qui no tinga present aquesta diferència, no pot entendre el conflicte que provocà, fa un parell d'anys, l'estat d'Arizona, i que acaba de resoldre el Tribunal Suprem. Tal com vostès potser recorden, l'estat d'Arizona, tocant a la frontera mexicana, va aprovar una llei o disposició segons la qual la policia podria demanar els papers a les persones que tinguen aspecte d'immigrants il·legals, i eventualment, en cas necessari, podrà endur-se'ls detinguts. El president Obama, el senyor Schwarzenegger que llavors era governador de Califòrnia, multitud de polítics, de periodistes, activistes i ciutadans democràtes en general, van protestar amb còlera i escàndol davant d'una mesura de caire quasi racista, intolerable i discriminatòria: demanar els papers a la gent, només per la cara que tenen, és un horror que cal condemnar sense reserves, fins i tot promovent, tal com van fer, una mena de boicot esportiu i turístic contra Arizona. Molt bé, perfecte: és una pràctica horrible, cosa dels nord-americans més extremadament reaccionaris, segons que pensava i escrivia Carlos Fuentes. D'acord, d'acord. Però aquells mateixos mesos, cada dos o tres dies jo passava per

Joan Francesc Mira

davant de l'estació de Renfe de Castelló en la meua passejada matinal, i tres o quatre vegades al mes, com a usuari del ferrocarril, visitava l'interior de l'edifici, molt modern i de qualitat tècnica i estètica més que discutible: indefectiblement, a

la porta de l'estació hi havia, damunt de la vorera, un cotxe o dos de la Policia Nacional, i a la porta mateixa o a l'interior una parella o dos d'uniformats demanaven regularment els papers a alguna persona.

La persona que havia de mostrar els papers, i que sovint havia d'obrir la bossa que els agents volien registrar, tenia sempre l'habitual aspecte sospitos. És a dir, tenia cara d'estranger en situació irregular, que sol coincidir amb la pell fosca, els trets una mica exòtics o l'aire i l'aspecte d'uropeu oriental: cara de nord-africà, de subsaharià o de sud-americà precolombí, cara de romanès desorientat. Especialment d'allò que, en lleguatge incorrecte i primitiu, sol dir-se'n moro, negre o indi sudaca. De tant en tant, algun dels interrogats i escorcollats, per raons que desconec, havia de pujar al cotxe policial, imagine que en direcció a la comissaria. No tinc constància que, en aquest país nostre tan europeu, tolerant i democràtic, ningú proteste per aquesta pràctica quotidiana de les forces de l'ordre. Seguint les indicacions de l'autoritat corresponent, cal suposar, és a dir, aleshores, del ministre de l'Interior del govern socialista. I a València, un d'aquells dies, vaig observar com la policia aturava un cotxe, en feia baixar els ocupants, i els demanava de mala manera els papers. Els ocupants eren negres, casualment, i sembla que la policia tenia una mena de "cupó" d'interrogacions i detencions que havia de complir. Ara, quan el Tribunal Suprem dels Estats Units ha confirmat que demanar papers d'identitat no va contra la Constitució, ja he llegit en diaris espanyols notables comentaris sobre el racisme i la prepotència dels nord-americans. Perquè allà, l'estat d'Arizona ja pot fer això mateix que ací ha fet sempre, i continua fent, l'exemplar i irreprotxable estat d'Espanya. De vegades, hom no sap on s'acaba la hipocresia i comença el cinisme.

“I a València, un d'aquells dies, vaig observar com la policia aturava un cotxe, en feia baixar els ocupants, i els demanava de mala manera els papers. Els ocupants eren negres, casualment, i sembla que la policia tenia una mena de “cupó” d'interrogacions i detencions que havia de complir”